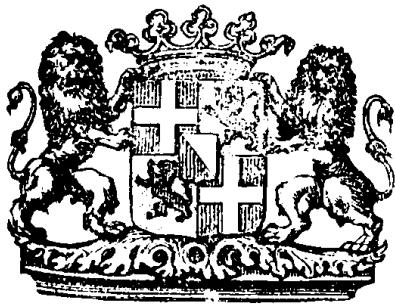

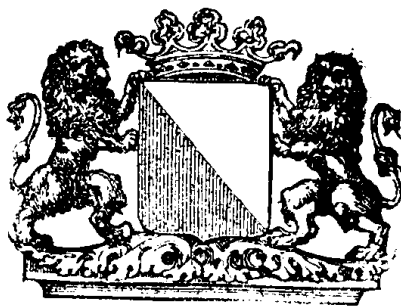
DINGSdag

31 JANUARIJ.

UTRECHTSCH E

PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

UTRECHT, Dingsdag 31 Januarij.

Er zijn gister en heden belangrijke berigten. De kloze tusschen Napoleon en den Paus wordt grooter, en daarmede de zaak van den laatste niet beter. Als een antwoord op de bekende brochure heeft de Paus een zendbrief aan de hooge geestelijken gerigt, hen bedankt voor hunne deelneming en die der geloovigen, — verklaard, dat hij van geen deel zijner Staten afstand kan doen, gelijk de keizer het voorstelde, — en zelfs ten slotte tot den keizer de waarschuwing gerigt, dat hij eenmaal rekenschap zal moeten afleggen voor Christus regtbank en streng zal worden beoordeeld.

Die bedreiging heeft intusschen het gemoed des keizers niet beangstigd; de *Univers*, het eenige dagblad dat den pauselijken brief dadelijk bevatte, is opgeheven, en den volgenden dag heeft de *Constit.* dien medegedeeld met een antwoord, dat meer dreigend is voor den Paus, dan zijne waarschuwing.

Voor de opheffing van de *Univers* is, zoo als men hieronder zien kan, een algemeene reden opgegeven. Werkelijk voerde dat blad een polemiek, die in allen opzichte afkeurenswaard en verderfelijkt mogt heeten; is het te bejammeren, dat zulk een opheffing eigenmagtig door de regering geschiedt, het was reeds lang te wenschen geweest, dat zulk een geschrift op andere meer billijke wijze was geweerd, even als de verderfelijke socialistische geschriften, waarmede de *Univers* werkelijk op een lijn behoorde geplaatst te worden. Vrij algemeen zal men dus de opheffing van dat blad met genoegen zien.

Den pauselijken brief zal men uitvoerig onder Parijs besproken vinden. Wij verwijzen onze lezers daarheen. Van veel gewigt is echter het antwoord dat de half officiële *Constitutionnel* er op geeft. Frankrijk zal op weigering van den Paus, om aan goede raadgevingen gehoor te geven, niet met bedreigingen antwoorden; het zal zelfs zoo noodig den Paus te Rome tegen regeringloosheid beschermen; maar mogt de wereldlijke magt des Pausen elders een krisis te gemoet gaan, de verantwoordelijkheid er van zal niet op de edelmoedige natie komen, die alles gedaan heeft, om die krisis te voorkomen. Dat mag men nu geene bedreiging noemen, maar de waarschuwing is zeer ernstig, omdat iedereen weet, dat het pauselijk bestuur in den geheelen kerkelijken staat zoo wordt gehaat, dat alleen vreemde bajonetten de gemoederen in bedwang kunnen houden. De Franche wapenen zullen slechts Rome blijven bewaken. Maar zal de Paus dan ook niet welhaast met de Romagna zijn geheel wereldlijk gebied verliezen, behalve de stad Rome alleen? Want tusschenkomst van Oostenrijkers of Napolitanen zal niet meer geduld worden.

Voor al is de waarschuwing te ernstiger, omdat de berigten uit Italië bewijzen, dat de rust in de gewesten, die het vroeger bewind nog niet hebben afgeworpen, zeer weinig verzekerd is. In de Marken en in Umbrië heerscht groote gisting; te Napels heeft eene demonstratie tegen de regering plaats gehad; en zelfs te Rome heeft men onder het oog van den Franschen bevelhebber niet geschroomd, eene politieke betuiging tegen het pauselijk bestuur te doen.

Van anderen aard is 't gevaar, dat in N. Italië dreigt. Onder Venetië zal men zien, hoe daar de toestand is. Oostenrijk heeft kracht genoeg, om daar het onweer het hoofd te bieden; maar wij herhalen wat we in onze vorige zeiden, Venetië en Hongarije zullen het huis van Habsburg ten val brengen, als het geen liberalen weg inslaat. En daarvoor bestaat nog weinig kans; het blijft te Weenen helaas bij plannen en beloften.

Hebben wij hierboven van den pausel. staat, Napels en Venetië gewaagd, we moeten den lezer hier nog wijzen op de cirkulaire van graaf Cavour, onder Turijn te vinden, waarin die minister te verstaan geeft, dat Sardinië zijne pligten zal weten te vervullen. In de tegenwoordige omstandigheden, is die verklaring zeker beteekenisvol.

Bij dit alles is de zaak der aanhechting van Savoye en Nizza aan Frankrijk een weinig op den achtergrond geraakt. De ministeriële *Preussische Zeit.* verklaarde zich met kracht er tegen. Lord Russell heeft in het Lagerhuis erkend, dat er mededeelingen van wege Frankrijk in die zaak zijn gedaan, die de regering echter niet kon openbaar maken. Wat in deze de vraag zal wezen, is, wat wil de bevolking? De verkiezingen, zeide men, dat in Fran-

schon zin waren uitgevallen; eene demonstratie te Chambéry plaats gegrepen, bewijst intusschen, dat die Franschgezindheid niet algemeen is.

In de zaak van 't eiland San Juan heeft Engeland aan N. Amerika eene schikking voorgesteld. Uit Mexiko zijn weder eenigzins betere tijdingen van de stelling der liberalen.

De sinds eergister ontvangen telegrafische depeches laten wij hieronder volgen:

Napels, Vrijdag. Er zullen nieuwe troepen naar de grenzen gezonden worden. — Er heeft eene manifestatie plaats gehad, waarbij openlijk de kreet aangeheven werd: *Leve de Constitutie.*

Turijn, Zondag. Uit Chambéry wordt van heden het volgende gemeld: Een zeer groot aantal burgers heeft zich heden, voorafgegaan door de nationale vlag, naar het kasteel begeven, en eischte, voor vier-en-twintig afgevaardigden, een audientie bij den goeverneur. Bij dezen toegelaten, hebben de afgevaardigden hem verzekerd, dat de groote meerderheid der bevolking van Savoye aan koning Victor Emmanuel en diens dynastie volkomen gehecht is en blijft, en hem daarna eenige inlichting gevraagd over de geruchten betreffende den afstand van deze provincie aan Frankrijk. De goeverneur heeft de deputatie welwillend ontvangen, en haar, onder dankbetuiging voor hare verzekering, verklaard, dat de regering er nooit aan gedacht heeft Savoye af te staan. De afgevaardigden hebben deze woorden overgebracht aan de menigte, die buiten het gebouw op haar wachtte. De levendigste geestdrift heerschte onder de burgerij; zij hief de kreten aan: leve de koning! leve het huis van Savoye! en ging rustig uiteen.

Eergister, 27 Januarij, heeft de minister van buitenlandsche zaken aan de Sardijnische legatiën in het buitenland eene circulaire afgezonden over de aangelegenheden van Midden-Italië. In dit dokument doet graaf Cavour opmerken, dat de bevolkingen van Midden-Italië met vertrouwen het kongres hadden aangenomen, maar dat zwaarwigtige gebeurtenissen zijn gevolgd, die tot het uitstel van het kongres hebben geleid. De brochure *de Paus en het kongres*, wier gewigt, ook zonder haren oorsprong op te sporen, niet kan miskend worden; de brief van keizer Napoleon aan den Paus; de troonrede van koningin Victoria en de redevoering van lord Palmerston in het Lagerhuis zijn feiten, die de onmogelijkheid aantoonen van het herstel der Midden-Italiaansche vorsten op hunne troonen, en thans heeft men de zekerheid gekregen, dat het kongres voor eerst niet zal bijeenkomen. In dezen staat van zaken achten de voorloopige regeringen van Midden-Italië het haren duren pligt, te zorgen, dat voldoening gegeven worde aan de wettige eischen der bevolkingen, wier waardig gedrag Europa zoozeer heeft verbaasd. Die regeringen harerzijds hebben overeenkomstig de wenschen der provincien gehandeld, door de Sardijnische grond- en kieswet af te kondigen. Graaf Cavour bepaalt zich voor het oogenblik tot de mededeeling van die feiten, en besluit zijne circulaire met de herinnering, dat hij nooit zal te kort doen aan de verantwoordelijkheid, die op hem is gelegd in 't belang van de rust van Europa en van de bevrediging van Italië.

Turijn, Maandag. Uit Livorno wordt van den 25. gemeld, dat de heer Ricasoli, bij het uitreiken der vaandels aan de nationale garde, een langen toespraak heeft gehouden, waarin hij o. a. zeide, dat er groote voorzigtigheid en zeer veel kracht vereischt worden tot behoud der onafhankelijkheid, en dat er nog veel te doen overblijft. De inlijving van de Midden-Italiaansche gewesten bij Sardinië is — zeide de heer Ricasoli — noodig als waarborg voor de Italiaansche nationaliteit, welke verdediging de algemeene volksplicht is.

Berlijn, Maandag. Naar men verzekert is tusschen Frankrijk en Sardinië reeds vóór den aanvang van den Italiaanschen oorlog eene overeenkomst tot stand gekomen, krachtens welke Savoye aan Frankrijk zou worden afgestaan voor het geval dat die mogendheid er in slaagde, om de Oostenrijkers geheel en al uit Italië te verdrijven. Het bezit van sommige onmiddellijk aan Zwitserland grenzende gedeelten van Savoye, zou evenwel aan Zwitserland gewaarborgd worden.

Flensburg, Maandag. In de heden gehouden vergadering der Stenden motiveerde de heer Hansen, namens de afgevaardigden van Midden-Sleeswijk, het

voorstel tegen het taal-reskript. 's Konings kommissaris las hierop een koninklijk besluit voor, dat ook het voorstel der Stenden-vergadering niet kon worden aangenomen. De heer Hansen verklaarde, des ondanks het voorstel niet op te geven. Graaf Baudrissin stelde voor, wegens het dringende, ernstige en heilige der zaak, eene kommissie te benoemen van 11 leden, hetgeen werd aangenomen met 27 tegen 14 stemmen.

Munchen, Maandag. In goed onderrigte kringen wordt verzekerd, dat het hof van Rome besloten heeft niet gewapenderhand in de Romagna tusschen beide te komen.

Londen, Maandag. Het bevestigt zich, dat aanstaaenden Maandag door de regering aan het parlement de begrotingswetten zullen worden ingediend, alsmede de voorstellen betreffende het met Frankrijk gesloten handelstraktaat.

Volgens met de Arabia aangebrachte berigten, is de verkiezing van een voorzitter in het N.-Amerik. parlement nog altijd onbeslist. Juarez organiseert een geregeld leger. De weg van Mexiko naar Vera-Cruz was nu veilig, nadat honderd straatrovers waren ter dood gebragt.

Londen, Maandag. De *Morning Post* meldt, dat de heeren Elliot en Brenier, vertegenwoordigers van Engeland en Frankrijk bij het hof der beide Siciliën, instructiën hebben ontvangen tot het indienen van verzoeken aan de regering van Napels over den veranderden toestand van Italië, doch dat men geen hoop heeft op den goeden uitslag dezer poging.

De *Times* berigt, dat Engeland eene oplossing van de kwestie van San Juan heeft voorgesteld, ingevolge waarvan San Juan Engelsch, de overige eilanden Amerikaansch grondgebied zullen worden.

Londen, Maandag. In de zitting van het Lagerhuis antwoordde lord John Russell heden op eene interpellatie van den heer Disraeli, dat lord Cowley in de maand Julij des vorigen jaars aan de regering mededeelingen heeft gedaan betreffende de zaak der inlijving van Savoye en Nizza bij Frankrijk. Lord Russell kon echter de overlegging van de daartoe betrekkelijke stukken niet bepaald beloven.

De heer Gladstone zal aanstaaenden Maandag het met Frankrijk gesloten handelsverdrag aan het Huis mededeelen. Wanneer het wordt goedgekeurd zullen de voorgestelde verminderingen van het tarief dadelijk in werking treden.

Parijs, Maandag. Bij keizerlijk dekreet, heden verschenen, is het dagblad *l'Univers* — het hoofdorgaan der ultramontanen, — **opgehouden**. De beweegredenen tot dit belangrijk besluit zijn ontwikkeld in een rapport van den minister van binnenlandsche zaken aan den keizer, waarin wordt gezegd:

„De *Univers* was het orgaan der kerkelijke partij, wier eischen met elken dag meer in lijnregten strijd kwamen met de regten van den Staat. Hare onophoudelijke pogingen strekten, om aan de geestelijkheid een volkomene opperheerschap-pij te verschaffen, de gemoederen te schokken en het land in beroering te brengen, door de grondslagen te ondermijnen, waarop de betrekkingen tusschen de kerk en de burgermaatschappij zijn vastgesteld. Deze oorlog, gevoerd tegen onze oudste nationale overleveringen is gevaarlijk voor de godsdienst en brengt haar in opspraak, want nooit heeft de Franche geestelijkheid hare eerbiedige onderwerping aan den Heiligen Stoel in geestelijke aangelegenheden van hare pligten jegens het vaderland afgescheiden.” De polemiek van de *Univers* — zegt de minister verder — veroorzaakte eene diepe droefheid aan de geestelijkheid, zoo wel als aan alle goede burgers. De minister herinnert wijders, dat de leerstellingen, welke de *Univers* onder ons wilde doen herleven, niet nieuw zijn, dat de oude Franche monarchie ze altoos krachtig bestreden heeft, en in dien strijd vaak door groote bisschoppen is ondersteund geworden. De keizer — zoo leest men voorts in het rapport — zal niet minder dan zijne voorgangers zorg dragen dat de beginselen, welke door onze nationale overleveringen bekrachtigd zijn, geëerbiedigd worden.

De *Constitutionnel* bevat den zendbrief van den Paus, die in dit blad door den heer Grandguillot wordt besproken. Het blad betreurt het, Rome nog onder den invloed van Oostenrijk gebukt te zien.

gelijk vóór den aanvang van den oorlog, en zegt dat, daar de Paus geweigerd heeft aan de raadgevingen van keizer Napoleon gehoor te geven, Frankrijk zijn plicht heeft vervuld. Nimmer zullen Frankrijks raadgevingen in bedreigingen of dwang veranderen; hoe groot de onregtvaardigheid jegens hetzelfde ook zijn moge, zij zal de magt niet hebben, het zijne rol van gematigdheid en bescherming te doen verlaten; het zou zelfs nog, zoo noodig, den Paus te Rome tegen de regeringloosheid beschermen. Maar zoo het gezag, het politiek gezag van den Heiligen Vader overal elders bestemd is eene andere krisis te ondervinden, dan moet de verantwoordelijkheid daarvan niet vallen op de edelmoedige natie, die alles gedaan heeft om haar te voorkomen en die altijd gereed zal zijn een steun aan te bieden, dien men thans niet erkent.

De *Moniteur* meldt, dat de groothertogin *Stefania* van Baden gisteren te Nizza is overleden. (Prinses *Stefania Louisa Adriana*, aangenomen dochter van keizer Napoleon I, was geboren 28 Aug. 1783. Zij was van 8 April 1806 tot 8 Dec. 1818 met wijlen groothertog *Karel Lodewijk Frederik* van Baden gehuwd, en laat twee kinderen na: prinses *Frederika*, geb. 21 Okt. 1813, sedert 21 Okt. 1854 gehuwd met *Karel*, prins van Hohen-Zollern-Sigmaringen, en prinses *Maria*, geb. 11 Okt. 1818, sedert 25 Feb. 1845 met den hertog van *Hamilton* gehuwd.)

Parijs, Maandag. De *Patrie* zegt, dat het gerucht volgens hetwelk de hertog van Montebello als Fransch gezant te St. Petersburg zal aftreden, van grond is ontbloot.

De reis van graaf *Cavour* naar Parijs is voorloopig uitgesteld.

Marseille, Maandag. Uit Rome wordt dd. 26. dezer geschreven, dat den 22. aldaar eene ernstige staatkundige manifestatie heeft plaats gehad, om te protesteren tegen de aanbidding van het adres des Romeinschen adels aan den Paus. Eene onafzienbare menigte verenigde zich op het plein Colonna, onder de kreeten: *Leve Napoleon! Leve Frankrijk! Leve Victor Emmanuel! Leve de Italiaansche onafhankelijkheid! Weg met Antonelli, weg met de priesterregering.*

De generaal *Goyon* heeft bij eene dagorde te kennen gegeven, dat het zijne zaak was de rust te handhaven, en dat hij iedere nieuwe manifestatie zou beletten.

In de Marken duurt de beweging voort; de bevolking beklaagt zich over de duurte van het brood. Te Macerata en Ancona is de gisting minder groot. Evenwel is de schouwburg te Ancona gesloten.

Van Konstantinopel, dd. 18., wordt gemeld, dat de Cirkassiërs daar in menigte aankomen. Brieven ontbreken.

Londen, heden, Dingsdag.

De *Morn.* spreekt het gerucht tegen, dat binnen kort Sard. troepen in de Romagna zullen binnenrukken. Ook spreekt het blad het gerucht tegen, dat Sardinië Korsika in ruil voor Savoye verlangt.

Parijs, heden, Dingsdag.

De *Moniteur* deeldt mede dat het hof voor 21 dagen den rouw heeft aangenomen wegens het overlijden der groothertogin *Stéphanie*.

Het blad bevat voorts eene nota waarin gezegd wordt, dat de regering reeds dikwijls den bitteren aard der polemiek over godsdienst-kwestiën betreurd heeft, waarom de opheffing van den *Univers* het antwoord is op zijne niet te regtvaardigen en ongegronde provokatiën. De geheele pers zal begripen, dat ernstige kwestiën met kalmte en gematigdheid moeten worden besproken in het belang der openbare rust en uit eerbied voor de godsdienst.

Marseille, heden, Dingsdag.

De markies *Cadore* 1. en de heer *Larochefoucault* 2. sekretaris van ons gezantschap te Rome, zijn gister avond naar Civita Vecchia vertrokken, naar men zegt, met belangrijke depeches.

— Z. M. heeft benoemd tot chef van het topographisch bureau bij het depart. van oorlog, den majoor *J. A. Besier*, van den generalen staf.

— Jhr. *P. Damas v. Citters*, lid van Ged. Staten van Zeeland, is benoemd tot officier van de Leopoldsorde.

— Uit 's Hage schrijft men ons:

Verschillende leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal worden reeds morgen alhier verwacht. Men weet, dat die Kamer aanst. Woensdag hare werkzaamheden zal hervatten. Het wetsontwerp nopens de spoorwegen is alleen aanhangig. Men verwacht, dat de beraadslagingen over dat ontwerp Donderdag e. k. zullen aanvangen.

De heer *Sander*, tegen wiens herbenoeming in der Kamer bezwaren schenen te rijzen, wegens onregelmatigheid bij de verkiezing plaats gegrepen te hebben, heeft voor zijne herbenoeming bedankt, omdat leden van het gerechtshof, waarvan hij lid is geworden, zich tegen de aanneming verklaard hebben.

De *Amst. Cour.* zegt nog over de spoorwegen-kwestie:

De brochure van den heer *Stieltjes*: *Beschouwingen over spoorwegbruggen in Nederland*, is niet slechts beschamend voor de regering, maar evenzeer voor hen, die hunne goedkeurende stem aan hare voordragt schonken. Wij spreken nu niet

meer van hunne schreeuwende inkonsekventiën; hunne drieste verloochening van antecedenten; maar wij konstateeren met het geschrift van den heer *Stieltjes* voor ons:

„Dat de Tweede kamer beslist heeft over zaken, die zij buiten de mogelijkheid geweest is te onderzoeken.”

Hoe diep ons vertrouwen op de onbevangeheid, de wijsheid, de onpartijdigheid der Tweede kamer geschokt zij, wij gelooven inderdaad nog, dat, indien de regering niet op onverantwoordelijke wijze de verlangde bescheiden, die licht over de voordragt moesten werpen, had teruggehouden, en de Tweede kamer alzoo kennis gekregen had van de ramingen, thans aan de Eerste overgelegd, zij de voordragt zou verworpen hebben, zoo overtuigend, zoo beslissend is de kritiek van den heer *Stieltjes*; zoo tastbaar blijkt uit zijn betoog de onhoudbaarheid der plannen en berekeningen, waarop het ontwerp berust, dat de financieele toekomst des lands op het spel zet.”

— Wij vernemen, dat de voorwaarden, waarop aan de heeren *Schretlen* en *Maxwils* de concessie zou worden verleend voor den spoorweg van 's Hage naar Gouda, letterlijk dezelfde zijn als die voor den aanleg der noorder- en zuider-spoorwegen, met uitzondering van de zevende afdeling daarvan (betrekkelijk de van staatswege te verleenen geldelijke ondersteuning), doch met bijvoeging van enkele meer bezwarende bepalingen. Men mag verwachten, dat de regering die laatste zal intrekken. 't Zou toch onbillijk heeten spoorweg ondernemingen, die niet gesubsidieerd en niet geguarandeerd worden bezwarender voorwaarden op te leggen, dan lijnen, die zoozeer bevoordeeld worden.

*— In een brief uit Curaçao van den 14 Dec. leest men ten opzichte van de vele sterfgevallen van de aangekomene militairen nog 't volgende:

„Op dit eiland heeft men droevige sterfgevallen aan de gele koorts onder de officieren en manschappen van het garnizoen te betreuren. In de laatste vier jaren zijn wij alhier van deze verschrikkelijke plaag verschoond gebleven, doch in de jongst verloopene maand openbaarde de ziekte zich op nieuw onder de laatst aangekomene militairen, en in de drie laatste weken hebben wij het verlies van velen te betreuren.

„De ziekte bepaalt zich niet alleen bij de militairen, maar tast allen aan, die uit Europa of van de Vereenigde Staten van Amerika aankomen. De inboorlingen zijn er steeds van verschoond gebleven, met uitzondering van enkele gevallen.

„De gele koorts is echter op Curaçao niet endemisch, maar wordt van St. Thomas, alwaar zij aanhoudend heerschende is, aangebragt. De *Raphael* had 16 dagen en de *Santa-Rosa* 6 op St. Thomas vertoefd.

„Het goevernement in Nederland is het aan te raden, om de troepen nimmer in de maanden Okt., Nov., Dec. en Jan. naar Curaçao te zenden, dewijl deze de regenmaanden zijn, gedurende welken tijd de Inlanders zelfs koortsen en andere ongesteldheden krijgen; maar in de maanden Maart, April, Mei, Juni en Juli, als zijnde de drooge maanden, en hierde gezondste. Alleen in die maanden moesten zoowel de militairen als de schepen op station alhier arriveren.

„Op Curaçao zijn inlandsche kruiden voorhanden, als *Thebink*, *Brouska*, enz., die met goed gevolg tegen de koortsen worden aangewend.”

— Men verneemt, dat de luitenants *A. J. W. van der Schrieda*, *C. W. T. van Jeetze*, en *J. N. A. baron Taets van Amerongen*, die van de grenadiers bij den generalen staf zijn overgeplaatst, zullen gedetacheerd worden bij de direktie der militaire verkenningen te Arnhem.

*— Uit Woerden wordt ons gemeld:

De kapitein *J. C. van Gheel Roëll*, van het 1. reg. vesting-art., adj. van het materiëel der artillerie alhier, is in zijn rang overgeplaatst bij het 2. reg. De funktien van adj. alhier zijn opgedragen aan den kapitein *H. C. Riesz*, van het 1. reg.

— Aan de militaire akademie te Breda is de ziekte zoo goed als geweken. Een 20tal is nog in de ziekenzaal, buiten gevaar.

— Den 28. dezer zijn aan de hoogeschool te Groningen, na verdediging van eenige *quaestiones juris inaugurales* bevorderd tot dokter in de beide regten de heeren *G. A.* en *J. L. van Sloterdijk*, uit Leeuwarden.

— Professor *Schneevooft* heeft een allerbelangrijkst rapport geleverd over het Buitengasthuis te Amsterdam, dat begint en eindigt met de woorden: *cacterum censeo Carthaginem esse delendam*. De hoogl. beweert, dat de menscheijkheid en de eer der hoofdstad eischen, dat het Buitengasthuis zoo spoedig mogelijk worde opgeheven. De slagtoffers van dat slecht gelegen en slecht ingerigt hospitaal zijn velen. Reeds in 1855 is een gelijk oordeel door den hoogl. geveld, en door de plaatsel. geneeskundige kommissie ten volle bevestigd.

— De *Weesper Cour.* meldt, dat de heer *J. ten Brink*, student alhier, er in de vergadering van 't Nut eene belangrijke voordragt heeft gehouden:

eene levenschets en karakter-schildering van den als staatsman en romanschrijver beroemden sir *E. Bulwer Lytton*, benevens eene oordeelkundige beschouwing zijner eerste romantische werken; hij gaf daarna nog een paar bijdragen.

De student *Geben* zal er eene volgende spreekbeurt vervullen.

*— Het invitatie-koncert van het studenten-korps, van morgen avond, belooft veel, wij mogen wel zeggen al te veel, daar het niet wel doenlijk is voor de kommissarissen van 't *Collegium Mus. Ultr.* met zoo'n concert te wedijveren, en 't bovendien ook in ons oog voor de kunstenaars zelve niet aangenaam kan zijn op éenen avond zoovele blinkende sterren naast zich te zien. Intusschen heeft het geïnviteerde publiek al de lusten, die zulk een muzikale avond kan opleveren, terwijl het concert zelf wel een monster-koncert mag genoemd worden, als men in aanmerking neemt, dat er zich twee uitstekende zangers op zullen laten hooren, mej. *Isabella Inchi* en de heer *Danieli*, tenor, beide aan de Italiaansche opera te Amsterdam verbonden, bovendien de beroemde pianiste, mevr. *Schuman*, en de niet minder gevierde violoncellist *Serrais*. Wat zal op dien avond 't meest te bewonderen vallen? De uitgenoodigden zullen dat moeijelijk beslissen kunnen, waar, op zoo verschillend muzikaal gebied, zooveel uitstekendst zal optreden. Wij vreezen slechts voor éene zaak, dat op dit monster-koncert de toevloed in verhouding zal staan met wat er wordt aangeboden, en waar moet het dan heen met de ruimte in de concertzaal? De erkentelijkheid van de uitgenoodigden jegens de concertgevers, dat is zeker, zal voor dien avond niet ontbreken.

*— Iets wat zelden hier te lande geschiedt, zien we thans gebeuren; binnen enkele weken worden er tweede, derde, vierde en vijfde drukken aangekondigd van werkjes, die de uitgever *Nijff* te Rotterdam het licht doet zien. 't Zijn trouwens belangrijke brochures van den dag, die een ieder wil lezen, en die in allen deele de belangstelling van het publiek verdienen; én vertaling en wijze van uitgave zijn uitnemend; de *Paus en het Kongres* en *Napoleon III, zijn leven en lotgevallen tot op den tegenwoordigen tijd* zullen dan ook zeker voortdurend vele koopers vinden; 't laatste boekje vooral moet in ieders handen wezen; wie zou niet nader kennis willen maken met den man, die zoo velerlei lotsverwisseling had, en zulk een rol speelt als *Napoleon III*.

— Te 's Bosch werd Zaterdag even over 8 ure eene toegespijkerde spanen doos bezorgd ten huize van den heer *Pichot l'Espinasse*, door een vermomde onbekende. De knecht de doos naar binnen brengende zag er eene brandende lont aan hangen, die hij aftrok, terwijl het vuur bijna de doos bereikt had. De doos geopend zijnde, was gevuld met een koker met kruid, steenen en glasscherven. Men heeft eerst den vrijer der dienstmeid in hechtenis genomen, omdat deze pas de meid met wraak had bedreigd, wijl zij hem had afgezegd. Men heeft dezen echter weder ontslagen, na een ijverig ingesteld onderzoek.

— Het *Effbl.* berigt, dat de gevaarlijke *Willem Brinkhof*, die te Kleef uit de gevangenis is ontsnapt, en die men meende dat in 't Overijsselsche zich ophield, te Dusseldorp in 't *hotel de l'Europe* is gearresteerd.

— In den Haarlemmermeer is de boerenwoning van *Korringa* Vrijdag geheel afgebrand.

— Bij Terschelling is eene Russische bark gestrand, bestemd naar Genua. De kapitein en vijf man der ekwipage zijn omgekomen, en vijf man door eene reddingboot gered. *Arnh. Ct.*

— De opzigter der goederen van prins *Frederik*, bij Breda, *Ardon*, is op weg naar de Klundert in eene sloot gevallen en verdronken.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 30 Jan., 3,06 El. + AP. 10,01. Gev. 4 d.

Vervolg der Oost-Indiesche berigten.

Te Soerakarta is een deel van het dak van een in aanbouw zijnde suikerfabriek ingestort, waarbij 15 werkheden ernstig zijn gewond.

Rembang. — Door een rukwind en regen zijn tabakschuren en tabaksbladen vernield; de schade belooft f 7017.—

In de Lamongsche distrikten wordt de handel levendig. Gedurende Oktober waren er 23 tijgers en 64 rhinocerossen afgemaakt, waarvoor f 1,634 premien werden uitbelaald.

— Door den goeverneur-generaal van Nederl. Indië zijn de volgende beschikkingen genomen:

Civil Departement. Benoemd: Tot lid in den raad van justitie te Batavia Mr. Th. van Rees; tot pres. van den raad van justitie te Amboina Mr. L. Hovij; tot lid in den raad van justitie te Makassar W. Jonas; tot subst.-offic. van justitie bij den raad van justitie te Samarang Mr. J. van der Pant; tot griff. bij den omg. regter in de 2. afd. op Java Mr. E. J. L. de Sturler; tot 1. komm. op het bureau van den chef van de geneesk. dienst J. van Seijf; tot adst.-resident van Sintang C. Kater; tot 2. stadsgeneesheer te Soerabaya H. Iijmans; tot opz. bij de houthapelaars te Kedrie F. J. L. van Maanen; tot komm. bij den kontr

der ink. en uitg. regten te Soerabaya W. G. F. Seeman; tot onder-komm. 2. kl. bij de recherche te Batavia E. Alting Siberg; tot 1. klerk bij de dir. der prod. en civ. magazijnen F. J. Dinger; tot posth. te Pangsel W. F. Sikman; tot voormannen bij het mijnwezen Ch. Mounier en A. L. Reiser; tot chefs van de telegraafkantoren, te Batavia, G. W. ten Brummeler, te Muatok D. Houtman en te Singaper D. Gölner; tot tijd. pred. bij de Prot. gem. te Pontianak, J. F. G. Brumund; tot offic. van just. bij den raad van justitie te Padang, Mr. W. Tadama; tot gew. deurw. bij den landraad der stad en voorsteden van Batavia, J. H. E. Bruno.

Ontslagen: Eerv., wegens ziekte, de tweede stad-ge-neesh., tevens heelm. te Soerabaya, G. J. Koor; de komm. bij den kontr. der ink. en uitg. regten te Soerabaya J. Swart; de leerling-telegrafist te Kediri J. A. Adena.

Verleend: Een 2-jarig verlof naar Nederl. wegens ziekte aan Mr. W. E. van der Hout, A. van Ooijen, Jhr. K. Graafland, J. F. W. A. Lange, J. S. van Coevorden en J. Neutekoven.

Militair Departement. Benoemd: Tot dir. offic. van gez. 2. kl. inspekt. der vaccine op Java en Madura, M. Th. Reiche; bij de direktie der genie, tot milit. ambten. 2. kl. M. L. Huart.

Verleend: Een tweejarig verlof naar Nederl., wegens ziekte, aan D. J. de Leeuw; aan J. L. van Zee, G. J. C. A. Cochius, H. Ravenswaay.

Marine Departement. Tot boekh. bij de marine-magaz. en stapelpl. te Soerabaya, J. Kruis; tot komm. bij het marine-etabliss. te Soerabaya, J. P. Noll; bij de hoofd-adm. der marine, tot 1. komm. F. G. de Bie; tot 2. komm. J. C. Leidelmeijer; tot 3. komm., de ambt. op non-aktiv. J. P. C. van der Mark; tot waarn. 1. stuurm. bij de dienst der goevern.-schoeners en kruish. J. A. Velders.

Ontslagen: Op zijn verz., eerv., uit 's lands dienst, de boekh. bij de marine-magaz. en stapelpl. te Soerabaya, G. H. Kuneman.

TURIJN, 27 Januarij.

Te Milaan heeft een bal plaats gehad ten voordeele der Venetiaansche emigratie. Het heeft 25,000 frs. opgebracht.

Niet zonder eenigen grond verwacht men eene uitbarsting in Venetië. De feiten, waarop die meening berust, zijn o. a. de volgende: De muziek op het St. Markusplein des Zondags moet door troepen omringd zijn, om te beletten, dat het publiek haar uitluit; koffijhuizen als anderszins worden onmiddellijk door al wat Italiaansch is verlaten, als een Oostenrijksch officier binnenkomt; te Verona hadden 200 man order gekregen, eene zamenschotting uiteen te drijven, doch zij moesten onverrichter zake terugkeeren, uitgejouwd en beschimpd; te Treviso heeft men het de hoofdwacht zoo benaauwd gemaakt, dat zij achter hare kanonnen bescherming moest zoeken; te Chioggia heeft men op de woning van den plaatskommandant de driekleur geplant, welke de overheid heeft doen verdwijnen door den mast door te zagen, daar niemand haar er af durfde halen.

VENETIË, 20 Januarij.

Telkens worden er voorbeelden aangehaald van den ongelukkigen toestand van Venetië; daaronder mag ook wel gerekend worden de mislukte benoeming van een podestaat. De gemeenteraad biedt daartoe een drietal aan, maar daar men begreep, dat kandidaten, die te Weenen niet welkom waren, toch niet benoemd zouden worden, bleven 35 gemeenteraden weg, en maakten de 15 overigen het drietal, waarop voorkwamen de namen van graaf Bembo, oud-kamerheer van aartshertog Maximiliaan, graaf Dona dalle Rosa, een man voor wien een officiële rok behoefte schijnt, en graaf Zen, die slechts goudorst kent. Naauwelijks was dit drietal bekend, of de muren der stad werden telken dage volgeplakt met biljetten, waarin het drietal met den dood bedreigd werd, als het de kandidatuur aannam. Alle drie hebben dien ten gevolge voor de eer bedankt. Er werden toen raadsvergaderingen door den Oostenrijkschen commissaris Bissingen uitgeschreven, tot het kiezen van een nieuw drietal; de raadsleden kwamen echter niet meer op, dan bij enkelen; eerst 8, later 5. Oostenrijk kan dus alleen door Deutsche ambtenaren gediend worden. Graaf Bissingen is daarover uiterst verbolgen, en heeft dan ook op den nieuwjaarsdag aan de raadsleden verklaard, dat men wel moest weten, dat de keizer hem persoonlijk had verklaard, dat Venetië door Oostenrijk niet zou worden prijs gegeven, zoolang de keizer nog één soldaat, nog één geweer over had.

Intusschen heeft het garnizoen het hier steeds even kwaad; de wandelplaats, die de officieren kiezen, wordt verlaten door de inwoners, en toen onlangs een 50 tal officieren de plaats bezocht, die thans door de burgerij is gekozen, werden de officieren begroet met het geroep: *gaat naar Solferino, gaat naar Magenta, daar is uwe plaats*. Tegen die begroeting waren de fiere Oostenrijkers niet bestand, en zij spoedden zich heen.

De Duitschers nemen echter, waar ze kunnen weerwraak. Vooral de politie maakt het den Italiaansch-gezinden lastig. Er wordt een blaadje uitgegeven, *Sferza* geheeten, waarvan de redakteur zekere Mazzoldi is, die, vroeger republikein en socialist, het echter thans voordeeler vindt de partij van Oostenrijk te houden. Dat blaadje wordt zeer beschermd; de koffijhuizen, en er zijn er veel in Venetië, hadden met 1. Jan. hun abonnement algemeen opgezegd; dat was een harde slag. Dadelijk liet echter de commissaris van politie Straub alle koffijhuishouders voor zich komen, en gaf hun te

kennen, dat zij, die zich niet dadelijk weer abonneerden, zouden worden gestraft met de intrekking van hun verlof, tot het houden van een open huis. De *Sferza* was daardoor gered. De heer Gera, klerk van adv. Diodati, en graaf Portis, op 't kantoor van den bankier Dubois, en door dezen zeer beschermd, zijn beiden door de politie uit de stad gebannen, omdat zij zich sterk tegen de *Sferza* hadden uitgelaten.

Is dan ook te begrijpen, dat de Venetianen in massa de stad verlaten. Men zegt, dat sedert Jan 1859 50,000 personen de stad zouden hebben verlaten. En voor de geweren van *Garribaldi* is hier 26,000 fr. naar Milaan gezonden; dat is vooral veel, als men begrijpt, dat elke inschrijving de persoonlijke vrijheid in gevaar brengt.

WEENEN, 20 Januarij.

De aanwezigheid der Hongaarsche commissie, bestaande uit leden der eerste geslachten, wekt hier zeer de aandacht; moet de regering aan hare wenschen gehoor verleen of niet; de beantwoording van 't vraagstuk is moeilijk. Toch schijnt men op het punt te staan, dat men een bepaalden weg moet inslaan, of van toegevendheid of van bepaald verzet. Mogt de regering toch begrijpen, dat het laatste Oostenrijk ten val zal brengen, mogt de keizer eene dier gelukkige ingevingen bekomen, die soms de rijken reddden, en ten roem strekken voor eene regering.

Gaat men niet bepaald den liberalen weg op, niet met woorden maar met der daad, dan zullen Hongarije en Venetië de kankerzweren worden, die de vernietiging van 't rijk zullen na zich slepen.

Uit Pesth meldt men, dat het voor eenige weken geopperde denkbeeld tot het bijeenbrengen van vrijwillige giften voor den bouw van een paleis voor de nationale Akademie, de grootste deelneming vindt, zoodat men met het voorjaar met de oprichting van het paleis een aanvang zal maken, zoo althans de regering niet goedvindt het te beletten.

Verder meldt men van daar, dat de cirkulaire, waarbij de gelegenheid geopend werd bij het gymnasium onderwijs die taal te bezigen, welke door de meerderheid der leerlingen wordt gesproken, niet wordt nageleefd.

— 30 Jan. Met. 5 pCt. 71.50; Nat. 80.00; Bank 860.—; Noord-Bahn akt. 197.—; Credit Anst. 199.—; O-Fr. Spoorw.-akt. 272.—; Lomb. Venet. —; Nieuwe 163; W. op Lond. 3 m. 12.92½; G. 29.—.

BERLIJN, 29 Januarij.

Heden heeft ten paleize met veel plegtigheid de uitreiking van ridderorden plaats gehad.

De *Norddeutsche Zeitung* hangt een zeer ongunstig taferel op van den toestand, waarin de geheele Oostenrijksche keizerstaat thans verkeert, en zegt o. a.: „Oostenrijk gelijkt niet op eene mis, maar op een requiem. Het *gloria*, het *credo*, de *benedictie* ontbreken ons, maar het *miserere* hebben wij. Het Weenerkabinet meent altoos, dat het met stoffelijke concessien volstaan kan, maar het bedriegt zich zeer.”

De regering heeft het Hannoversch kabinet kennis gegeven van de bevredigende resultaten der kustverdedigingskonferentiën, daarbij haar leedwezen er over te kennen gevende, dat Hannover er geen deel aan had genomen. Tevens heeft zij dat kabinet uitgenoodigd, alsnog deel te nemen aan de onderhandelingen die nu tusschen de kuststaten gevoerd zullen worden, betreffende de aan den Bond te doene voorstellen.

LONDEN, 29 Januarij.

Daar lord Melville zich over de vrijwilligers had uitgelaten als van een nutteloos korps, heeft de minister van oorlog zich daarover tot hem gewend, en heeft de lord zijn leedwezen betuigd, dat hem die uitdrukking ontvallen was. — In de Parlements-zitting van Vrijdag heeft de min. van binnenland nog verklaard, dat de regering gaarne een wetsontwerp zou ondersteunen, waarin een geschikt middel werd aangewezen, dat de gemeenten Anglikaansche geestelijken zouden kunnen werven, die te Roomschegezind bleken.

Te Glasgow heeft eene talrijke meeting plaats gehad, waarin de stad hare sympathie heeft uitgesproken voor de Hongaarsche Protestanten, in hunnen strijd voor hunne maatschappelijke en godsdienstige vrijheid. De genomen besluten zijn aan *Kossuth* verzonden ter mededeeling aan de Hongaren.

— 30 Jan. Cec. 94½; Peru 4½ pCt. —, 3 pCt. —; Venez. 2½ pCt. —, 1 pCt. —; Port. 3 pCt. —; Sp. 3 p. a. 44½ 1¼ pCt. 35½; Rust. 4½ pCt. 94½, 5 pCt. 109½; Sard. 84½.

PARIS, 29 Januarij.

Gelijk gemeld is, heeft de Paus, betreffende de Romeinsche kwestie een uitvoerig schrijven tot alle hooge geestelijken gerigt. Daarin spreekt hij ten eerste zijn dank uit voor de bewijzen van deelneming en gehechtheid in deze moeilijke oogenblikken ontvangen. Zoodra zij toch kennis hadden bekomen van de rampen, die godsdienst en maatschappij in Italië bedreigden, hadden zij zich beijverd openbare geboden te bevelen, en in herderlijke brieven en andere geschriften de zaak van godsdienst en gerechtigheid verdedigd en openlijk de aanranding der wereldlijke soevereiniteit van de kerk geschandvlekt. Zij hadden geleerd, dat de Voorzienigheid die soevereiniteit had ingesteld, opdat de Paus, aan geene

wereldlijke magt onderworpen, vrij en ongehinderd zijne geestelijke zending zou kunnen vervullen. Het gevolg van dat leeren, schrijven en preeken was dadelijk zichtbaar geworden in honderduizende adressen, gloeiende van liefde en eerbied voor den pausselijken stoel en den Stedehouder *Christi*, en van verontwaardiging over zijne belagers. Verder wordt echter herinnerd, dat, terwijl men aldus bezig was, Keizer *Napoleon*, in antwoord op een tot hem gerigt verzoek om hulp, zekeren raad gaf, wel bekend; hoe verder de Paus zich genooddaakt had geacht daarop dadelijk te antwoorden, dat hij dien raad niet kon aannemen, omdat die onoverkomelijke moeilijkheden opleverde, zoo met het oog op zijne waardigheid en die van het heilig kollegie, als het geheiligd karakter waarmee hij zich bekleed acht, en op de regten van den heiligen stoel, die niet aan eene koninklijke familie maar aan alle R. Katholicken behooren. Voorts had hij verklaard, niet te kunnen afstaan wat hem niet was, en dat hij zeer goed inzag, dat de overwinning der rebellen van Emilia een prikkel zou zijn voor de inlandsche en vreemde rustverstoorders in de andere provinciën. O. a. had hij ook te kennen gegeven, geen afstand te kunnen doen van zijne soevereiniteitsregten op genoemde provinciën, zonder in de overige deelen van den staat klagten en oproer te veroorzaken, zonder alle R. K. ongelijk te doen: zonder verzwakking der regten niet alleen der vorsten van Italië, die wederregtelijk van hunne domeinen zijn beroofd, maar tevens van alle vorsten der Christenwereld, die niet met onverschilligheid de invoering van zekere zeer verderfelijke beginselen zouden kunnen aanzien. Tevens had hij niet nagelaten aan te merken, dat de keizer wel weet door welke menschen, met welk geld en welke hulpmiddelen de jongste aanslagen van rebellie te Bologna, Ravenna en andere steden zijn opgevoerd en volvoerd, terwijl de groote meerderheid der bevolking ontsteld stond over die opstanden die zij zich geenszins geneigd betoont te volgen. Het argument, had hij verder geantwoord, dat zijne soevereiniteitsregten moesten worden opgegeven om de oproerige bewegingen, die van tijd tot tijd plaats vonden, bewees te veel, en daarom bewees het niets; in verscheidene gewesten van Europa toch hadden zeer dikwijls dergelijke bewegingen plaats gevonden, zonder dat iemand zou willen beweren, dat dit een voldoende motief ware tot vermindering van het gebied van deze of gene regeringen. Ook had hij niet vergeten den keizer te herinneren, dat de jongste brief zeer verschilde van dien welken hij voor den oorlog had geschreven, en hem wijders verzocht, om zijn eigen bestwil den indruk van zijn jongste schrijven weg te nemen. Hij heeft daarbij, bewogen door die vaderlijke liefde, waarmee hij voor het eeuwig heil van allen moet zorgen, hem herinnerd, dat allen eenmaal voor *Christus* regtbank rekenschap zullen moeten afleggen en een streng oordeel ondergaan. Dit alles had hij geantwoord en gemeend openbaar te moeten maken, opdat de R. K. wereld wete, dat hij onbevreesd alles doet wat van hem afhangt, om de zaak van godsdienst en regtvaardigheid te verdedigen. Hij verklaart verder, bereid te zijn daarvoor alles te verduren, maar is toch overstelpt van smart bij de kwellingen der kerk, en bij het gevaar waarin de zielen in de opgestane provinciën verkeeren, waar pestaanbrengende geschriften dagelijks godsdienst, gods-vrucht, geloof en oprechtheid van zeden meer en meer aan het wankelen brengen. Daarom maant hij zijne eerwaarde broeders aan, de zaak der kerk met nog meer ijver dan zij reeds deden te blijven verdedigen, en in te scherpen, dat men alle pogingen aanwende tot die verdediging en tot het behoud van het burgerlijk gezag van den heiligen stoel. Ten slotte beveelt hij aan, onophoudelijk gebeden op te zenden tot God, *Jezus Christus*, de heilige maagd en alle heiligen, *Petrus* niet te vergeten, als den grondsteen der kerk, waarover de poorten der hel nooit kunnen zegevieren.

Het gerucht, dat de Paus voornemens is een algemeene kerkvergadering bijeen te roepen, ter behandeling van de tegenwoordige aangelegenheden zijner staten, wint veld, doch men voegt er bij, dat, wanneer dit plan werkelijk te Rome bestaat, keizer *Napoleon* wel middelen zal weten aan te wenden, om dezen stap der kurie tegen te gaan.

Men blijft van regeringswege aandringen op de tariefsverlaging op alle spoorlijnen. Men gaat dus denzelfden weg op als met de handelswetgeving. Men gelooft, dat de uitvoer van wijnen naar Engeland zeer zal toenemen, daar de vermindering der komende regten op de wijnen dadelijk intreedt, terwijl het nog 1½ jaar zal duren, eer Engeland ons zijne manufakturen met 30 pCt. invoerregt kan zenden.

Toen de keizerin gisteren met haar rijtuig in vollen draf de Avenue de l'Impératrice langs reed, wierp zich eene vrouw met een kind op den arm tusschen het paard van den postillon en het rijtuig, op gevaar af van onder de wielen te geraken, met het doel om een smeekschrift te overhandigen. Daar men de paarden dadelijk deed stilstaan zijn de moeder en het kind ongedaerd vrij gekomen. De *Moniteur*, het geval mededeelende, voegt er bij, tot narigt van hen, die ondanks alle waarschuwingen, smeekschriften in de keizerlijke rijtuigen willen werpen, dat men die dagelijks aan het paleis kan afgeven, waar zij met zorg onderzocht worden.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH en ZONN.